

SOCb2023 Sociologie organizace

Organizace a instituce

Úvod

- Ekologie organizací vs. Institucionální prostředí
- Ekologie: zdroje, moc, a soupeření o ně
- Institucionální pohled: více či méně viditelné síly omezující a ustavující organizace, jejich populace, a organizační pole

Instituce

Složeny z prvků:

- Regulativních
 - Normativních
 - Kulturně-kognitivních
-
- Ty v součinnosti a vzájemné interakci nastavují a udržují jednání v souladu s institucemi

Regulativní prvky institucionálního řádu

- Systém vládnutí
- Hlavním zdrojem **národní stát**
- Nástrojem je **donucení**
- Pravidla jsou **vynucována** a jejich porušení **sankcionováno**
- **Racionální** aktéři zvažují náklady svého jednání v případě porušení pravidel

Normativní prvky institucionálního řádu

- Normy jsou **internalizovány** účastníky
- Chování se řídí **pocitem** příhodnosti, slušnosti, vhodnosti
- Odkazuje se ke společným **hodnotám**
- Zohledňují se **preference** ostatních
- Řád je zakódován v normách zdůrazňujících vzájemné **závazky** a povinnosti

Kulturně-kognitivní prvky institucionálního řádu

- Instituce jsou obecní symbolické systémy a sdílená **mínění**
- Kulturně-kognitivní řády existují na nižší, základnější úrovni než regulativní nebo normativní
- Veškerá sociální realita je sociálně **konstruovaná**
- Je založena na **nevědomých** a přijatých **předpokladech**
- Politická a morální regulace je v tomto ohledu více povrchová, umělá

Instituce a organizace

- Aktéři si utváří vlastní chápání situace, utváří společné vnímání s ostatními
- Společenská pravidla dopadají specificky na různá pole a jejich normy
- Konstruovaná realita poskytuje rámec pro tvorbu a proměnu formálních organizací v různých společenských oblastech
- Instituce jako racionalizované mýty (mají formu pravidel upravujících postup pro dosažení určitého účelu)
- Organizace získávají podporu a legitimitu do míry do jaké se přizpůsobují aktuálním normám

Instituce a organizace

- Organizace ztělesňují primární kulturní hodnoty a cíle – jsou utvářeny jednotlivci, kteří demonstrují že berou vážně ochranu nějakých hodnot nebo dosažení nějakých cílů
- Kultura nejenom ovlivňuje organizace ale rovněž je vytváří (konfigurace aktérů, příležitosti pro jednání)
- Prvotní boj o legitimitu nahrazen zvýšenou konkurencí a následným poklesem (slabé organizace jsou eliminovány)
- **Isomorfismus** – organizace se postupně přizpůsobují institucionálnímu prostředí

Instituce a organizace

- Institucionální aktéři generují institucionální pravidla a rámce
- V moderních společnostech 2 hlavní druhy institucionálních aktérů
- **Vlády** (alokace, regulace, konstituce)
- **Profesní skupiny** (kulturně-kognitivní funkce, normativní rámce)
- ... vznik organizačních polí – různých organizačních populací, a jejich podpůrných nebo regulujících (konfliktních) partnerů, přičemž všichni jednají v rámci institucionálně utvořeného rámce sdílených významů